

GENOOTSCHAP NEDERLAND-ARUBA

VOOR U GELEZEN...

7 JULI 2012

TEN GELEIDE

Hierbij biedt het Genootschap Nederland-Aruba u de juni 2012-editie aan van Voor u gelezen... Met een bloemlezing van interessante berichten over actuele ontwikkelingen in en om Aruba. Zoals over Valero. Hoewel de verkoop van de raffinaderij aan Petrochina nog geen feit is, rekent Standard & Poor's op de heropening van de raffinaderij. Op basis daarvan besloot het bureau de rating van Aruba ongewijzigd te laten op A/A-2. De Kamer van Koophandel pleit voor meer gebruik van zonne-energie als aanvulling op windenergie. Ondertussen richt Aruba zich op een volledige overstap van fossiele brandstoffen naar duurzame energie voor eigen brandstofgebruik. Een tussendoel is om in 2014 al 50% van de energieproductie duurzaam te hebben. Voor meer nieuws over Aruba verwijzen wij u graag naar www.amigoe.com. En zie onze vernieuwde website www.genootschapnederlandaruba.nl. Wij wensen u veel leesplezier!

Koninkrijk- en EU-relaties

Amigoe 13-06-12: 'Stemprocedure Europa vereenvoudigen'

ORANJESTAD/DEN HAAG — Het moet voor Aruba makkelijker worden om te stemmen voor het Europese parlement. Rudy Lampe, voorzitter van de buitenparlementaire partij RED, heeft de gevolmachtigde minister van Aruba in Nederland, Edwin Abath (AVP), gevraagd om hiervoor te pleiten bij de Nederlandse regering.

Lampe en Abath waren elkaar al dit jaar tijdens Arubadag in Nederland tegengekomen en spraken elkaar maandag in het Arubahuis opnieuw. Eén van de onderwerpen van gesprek was het Europees stemrecht op Aruba. In 2009 konden Arubanen en inwoners van de voormalige Nederlandse Antillen voor het eerst in de geschiedenis hun stem uitbrengen voor de Europese verkiezingen. Bovendien stonden toen twee Arubanen op kieslijsten van Nederlandse politieke partijen. Oud-minister Mito Croes kwam op nummer elf op de Europese kieslijst van het CDA en Nadya van Putten werd als vijfde geplaatst op de kieslijst van GroenLinks. Lampe stelt dat als er 'iets meer Arubanen hadden gestemd', het was gelukt om een Arubaanse vertegenwoordiger - Nadya van Putten - in het Europese parlement te krijgen. Volgens Lampe scheelde het slechts enkele duizenden stemmen. Hij vergist zich overigens in haar plek op de kieslijst. Lampe zegt dat ze op de vierde plek stond, maar het was plek vijf. De voorzitter van RED denkt in ieder geval dat wanneer de stemprocedure op Aruba gemakkelijker was geweest, dat meer Arubanen waren gaan stemmen. Daarom hoopt Lampe dat Abath Nederland zal vragen om de procedure zo simpel mogelijk te maken, zodat Arubanen in 2014 massaal mee gaan stemmen voor de Europese verkiezingen. "Europa, net als de Verenigde Staten en China, blijven strategische partners voor Aruba. Het zijn de internationale allianties die je als klein eiland sterk maken."

Verkiezingswet

Een andere kwestie die Lampe met Abath heeft besproken is de aanpassing van de verkiezingswet. Lampe stelt dat het kabinet-Eman eerder heeft gezegd dat de verkiezingswet zo wordt aangepast dat Arubanen die in Nederland wonen, ook aan de parlementsverkiezingen van Aruba kunnen meedoen. In vele democratieën kan dat al, zegt Lampe. Zo kunnen Nederlanders op Aruba straks op 12 september hun stem uitbrengen voor de Tweede Kamerverkiezingen. Volgens Lampe heeft het kabinet echter nog merkbare stappen gezet om de kieswet aan te passen. Hij betwijfelt dan ook of Arubanen in Nederland volgend jaar kunnen meestemmen met de Arubaanse parlementsverkiezingen.

Amigoe 19-06-12: Justitieel Vierlanden Overleg van start

ORANJESTAD — De Justitieministers Arthur Dowers uit Aruba, Elmer Wilsoe uit Curaçao, Roland Duncan uit St. Maarten en Ivo Opstelten uit Nederland komen vandaag bij elkaar voor het Justitieel Vierlanden Overleg. Tijdens dit overleg spreken de ministers elkaar onder meer over justitiële aangelegenheden binnen het Koninkrijk. Zo werd begin dit jaar, tijdens eenzelfde overleg in Curaçao gesproken over samenwerking en de inzet van de Koninklijke Marechaussee. Ook uitwisseling van informatie door meer en beter gebruik te maken van ICT oplossingen kwam aan bod. Ten slotte werd Wim van Vemde benoemd tot teamchef van het Recherche Samenwerkingsteam (RST), een team met ervaren politieagenten uit alle delen van het Koninkrijk, dat lokale korpsen ondersteuning kan bieden bij bepaalde ernstige of complexe zaken. Wegens ziekte was minister Duncan vorige keer niet aanwezig bij het overleg.

Amigoe 19-06-12: 'Geen uitzondering voor Aruba'

ORANJESTAD — Indien Nederland Aruba gaat helpen zodat deze tegen een lagere rente kan lenen op de internationale kapitaalmarkt, moet Aruba ook onder toezicht van de Commissie Financieel Toezicht (CFT). Dat vindt de Curaçaose premier Gerrit Schotte.

Al sinds eind vorige week gaat er rond dat inmiddels is besloten dat Nederland opnieuw garant staat voor Aruba bij de herfinanciering van zijn schulden. Een bevestiging wist *Amigoe* echter nog niet te krijgen. Het laatste dat de Arubaanse premier Mike Eman (AVP) hierover zei was dat de gesprekken met Nederland nog liepen en er nog geen afspraken lagen. Als Nederland garant staat, kan Aruba voor 2,5 -3 procent lenen en dat is zowat de helft aan rente minder dan zonder die garantie.

Zijn Curaçaose ambtsgenoot Schotte zegt de ontwikkeling van de publieke financiën van heel dichtbij te volgen. Wie problemen daarmee heeft in het Koninkrijk, vertelt hij, wordt door Nederland gevraagd om de boeken te openen. "Wij hebben dat meegemaakt, waarbij garanties zijn opgelegd om te voorkomen dat Curaçao zich opnieuw in de schulden steekt zoals vroeger." Dus als Aruba geld wil lenen tegen 3 procent rente, dan moet Nederland van de Arubaanse regering ook eisen om de boeken te openen en te laten zien wat ze doet op de lokale markt, aldus Schotte. "Dit proces gaat op voor St. Maarten en Curaçao. Ik meen dan ook dat er een reden gegeven moet worden voor het verschil in behandeling. En als er een andere behandeling is van de eilanden die onder de Consensusrijkswetten vallen, dan is dat een reden om die wetten niet meer te handhaven."

De premier van het buureiland is dan ook benieuwd wat Nederland gaat doen. Het argument dat Aruba nooit financiële steun heeft gekregen, zoals de andere eilanden, wijst hij af. In het verlengde haalt Schotte ook het probleem aan van de overtollige ambtenaren. Op zijn eiland kampt hij met een overschot van 300 omdat is begroot voor 3900 ambtenaren en er nu 4200 zijn. Schotte meent echter dat Aruba een nog grotere uitdaging heeft met meer dan 7000 ambtenaren op een bevolking die nog kleiner is dan Curaçao. Aruba kan volgens hem dan ook niet zonder drastische maatregelen te nemen of financiële hulp. En daarom houdt de Curaçaose premier scherp in de gaten op welke manier Nederland Aruba gaat helpen.

Nederland en Aruba tekenden vorig jaar oktober een samenwerkingsprotocol. Een van de afspraken daarin was dat beide landen gezamenlijk gingen kijken naar de herfinanciering van de Arubaanse schulden.

Amigoe 30-06-12: Tijd voor deugdelijk bestuur binnen het Koninkrijk

ORANJESTAD — Artikel 43 van het Statuut legt de Koninkrijksregering de plicht op om de fundamentele menselijke rechten en vrijheden, rechtszekerheid en deugdelijkheid van bestuur te waarborgen als het Land zelf er niet of onvoldoende in voorziet. In Nederland stelt de hogere overheid in zo'n geval de lagere onder curatele. Voor de zelfstandige landen die in gebreke zijn is dat de Koninkrijksregering, voor het Land Nederland is dat Brussel.

Wat betreft de begrotingsdiscipline laat de deugdelijkheid van bestuur te wensen over in de verschillende landen van het Koninkrijk. Niet alleen in Aruba gebruikt de regering de ingehouden premies van de ambtenarenpensioenen en de premies volksverzekering als kasgeld. Het is véél goedkoper voor de overheid om geld uit de pensioenfondsen en de Sociale Verzekeringsbank te halen door de ingehouden premies niet af te dragen, dan te lenen op de kapitaalmarkt. De burgers fungeren ongewild als bank voor overheidsleningen zonder dat rente wordt betaald. Volgens professor Schoordijk zou de rechter dat beoordelen als 'wederrechtelijke toe-eigening', wellicht nog net geen ordinaire diefstal. 'Diefstal' vindt ook plaats als de belastingdienst te lang wacht met het terugbetalen van de te veel betaalde belasting of door van elke burger die elektriciteit van Elmar afneemt een (te) hoog deposito te innen. Tevens is de overheid vaak ernstig achterstallig in het betalen van haar leveranciers. Strenge waarschuwingen werden door minister Liesbeth Spies van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verwoord en daar bleef het bij. Om fraude, nepotisme, belangenverstremming, witwassen, criminele infiltratie en mogelijk ondersteuning van terrorisme te voorkomen zijn meerdere bestuurslagen essentieel. Maar die noodzakelijke controlemechanismen zijn definitief opgeheven op 10-10-10 zonder een vervangende effectieve correctiemogelijkheid.

Corrigeren of condoleren

Op grond van art. 43 lid 2 Statuut greep Nederland in, vanwege ongeregelde heden op 30 mei 1969. In april 1992 vroeg de Antilliaanse premier Maria Liberia-Peters de Koninkrijksregering om militaire bijstand naar aanleiding van de stakingen van het onderwijzend personeel en de politie. De bijstand bleek niet nodig te zijn. In de pers werd hierop nauwelijks gereageerd. Dit lag echter anders met het onder 'curatele stellen' van St. Maarten vanwege de zorgelijke overheidsfinanciën in 1992.

De BES-eilanden zijn Nederlands grondgebied geworden, sinds 10-10-10, maar worden tot op heden navrant onachtzaam bestuurd. Teveel kapiteins op een schip en niemand voelt zich verantwoordelijk. De Koninkrijksregering zou Nederland als eerste een Algemene Maatregel van Rijksbestuur (AMvRB) moeten opleggen om de eilanden adequaat te besturen. Verder zou beter toezicht nodig zijn op de begrotingen van de verschillende Caribische landen, omdat de overheidsschulden buitenproportioneel blijven toenemen, alle

rapporten en schuldsaneringen in het verleden ten spijt. Het lijkt daarbij essentieel om te voorkomen dat ongewenste fondsen en financieringsmethoden worden aangetrokken als niet langer geleend kan worden op de kapitaalmarkt. De overheidsfinanciën en deugdelijkheid van bestuur zullen per direct bij AMvRB worden begeleid. De AMvRB-procedure is geregeld in artikel 14 van het Statuut. De maatregel wordt voorbereid op het betreffende departement en vervolgens besproken in de Rijksministerraad. De Raad van State van het Koninkrijk geeft advies. Dit advies wordt in het algemeen overgenomen. De eventueel aangepaste AMvRB wordt ondertekend door betrokken minister(s) en de Koningin. Ten slotte wordt de AMvRB gepubliceerd in de Staatsbladen van de landen waar de AMvRB van toepassing is.

Je Maintiendrai

De lijfspreuk van de prins van Oranje was 'Je Maintiendrai' (Ik zal handhaven). Het is de wapenspreuk van Nederland sinds 1815 en staat op de voorkant van de Nederlandse identiteitskaart. In het bestuursrecht bestaat de beginselplicht tot handhaving (van de wettelijke regels), tenzij een verboden toestand binnen afzienbare tijd wordt gelegaliseerd. Met andere woorden, welke bestuurlijke misstanden worden door de vingers gezien (gedoogd) en welke niet? Op Koninkrijkniveau is sprake van een opmerkelijk en constant handhavingstekort. Suurmond en Van Velthoven (2006) menen dat ook een economische analyse van dit juridisch uitgangspunt denkbaar is. Daarbij wordt eerst een inventarisatie gemaakt van de maatschappelijke kosten en baten die in het geding zijn.

Als handhaving een bijdrage levert aan de welvaart in de samenleving, doordat het saldo van alle materiële en immateriële baten en kosten (op geld gewaardeerd) positief is, dan is handhaving gewenst. Die uitkomst lijkt duidelijk. In juridische en economische zin moet het Koninkrijk ingrijpen en wel onmiddellijk. Bij de eerstvolgende Rijksministerraadvergadering kunnen de noodzakelijke handhavingmaatregelen klaarliggen ter bespreking en invoering. Daar komt ook de begroting van Curaçao ter sprake, evenals als recente schandalen. De Arubaanse begroting kan dan ook worden gesaneerd en de onderlinge samenwerking Aruba-Nederland - die feitelijk maar niet wil lukken - kan afdoende in de steigers worden gezet. Alle onderzoekscommissies moeten nu toch wel klaar zijn? De veelbelovend verwoorde Arubaanse voorttrekkersrol in de feitelijke realisering van alternatieve energie kan worden uitgewerkt. Belangrijk daarbij is een onderbouwde berekening van de kosten en baten van dit project.

24ora.com gaf op 21 juni in één bladzijde aan dat de Arubaanse regering binnen respectievelijk tien, twintig en dertig jaar zal overgaan op duurzame energie. Een duidelijk, doeltreffend en onderbouwd plan ontbreekt nog, inclusief een geloofwaardig tijdlijn. Het is te hopen dat de aankondiging van Aruba als voortrekker van duurzame energie binnen het Koninkrijk geen groter nieuws is dan de realisering daarvan. Duidelijkheid is geboden. Want wat is bijvoorbeeld de CO2 uitstoot van de Arubaanse raffinaderij, waar zijn de nodige milieuregels, waarom hebben veel bedrijven geen hindervergunning, waarom worden illegale vuilstortplaatsen gedoogd en hoe gaan Elmar en WEB over op alternatieve energie? Fossiele brandstoffen zijn nog véél goedkoper dan alternatieve energie. En wie is dief van zijn eigen portemonnee?

Nederland probeert onder druk van Brussel het eigen faillissement te voorkomen. Nederland heeft óók de plicht om een bankroet van Curaçao, Aruba en St. Maarten te voorkomen. Zorgeloos potverteren kan niet langer. De rest van het Koninkrijk moet dringend bezuinigen, behalve de BES-eilanden. Het wordt tijd dat Nederland deugdelijk bestuur binnen het Koninkrijk handhaaft. Niet door handhaving als een papieren tijger, maar waarlijke handhaving. Tenzij Nederland meent dat het Koninkrijk moet worden opgeheven en daarop aanstuurt.

Financiën en economie

Amigoe 08-06-12: 'Sociaal Dialoog moet door gaan'

ORANJESTAD — Werkgeversorganisatie Atia blijft als partner deelnemen aan de Sociaal Dialoog. Directeur Joyce Bartels-Daal zegt dat het proces hoe dan ook moet blijven doorgaan, ook al is het niet volmaakt. Intussen proberen de vakbonden, die uit de Dialoog waren gestapt, al hun klachten op een lijst te krijgen om deze te bespreken met premier Mike Eman (AVP).

Bartels-Daal hoopt dat de vakbonden en de regering elkaar zo snel mogelijk weer vinden, zodat de volgende Sociaal Dialoog van start kan gaan. "Ook wij hebben er veel tijd en moeite in gestoken, net als de regering en de vakbonden." Onlangs gaven de vakbonden FTA en Seppa en alle vakbonden die zijn aangesloten bij Sindicatonan den Union (SdU) aan dat ze niet meer willen deelnemen aan de Sociaal Dialoog. Volgens hen zouden niet alle ministers achter de besluiten staan die tijdens de Sociaal Dialoog zijn genomen. Seppa beschuldigde Justitie-minister Arthur Dowers (AVP) er zelfs van afspraken tegen te werken. Premier Mike Eman (AVP) reageerde dat hij hierover met de rest van de ministers zou overleggen.

Rapport

Bartels-Daal verwijst naar een workshop die Atia in januari organiseerde over de Sociaal Dialoog. Alle deelnemers aan de Sociaal Dialoog op Aruba deden hieraan mee. Alle sectoren werden ook gehoord en dat kwam in een rapport te staan. In de aanbevelingen staan volgens Bartels-Daal onder meer tips over hoe

vergaderingen te houden en wat het belang is van het op tijd aankondigen van een nieuwe vergadersessie. Premier Eman kreeg de aanbevelingen ook, zegt ze. “De meest opvallende uitkomst van het rapport is dat een Sociaal Dialoog alleen succesvol kan zijn als alle partners er volledig aan deelnemen. Je moet aan de vergadertafel blijven zitten, ook als je ergens niet mee eens bent. Er moet vertrouwen zijn, ook in de regering bij wie uiteindelijk de eindverantwoordelijkheid ligt.

Vakbonden inventariseren klachten

Intussen proberen de vakbonden al hun klachten over de Sociaal Dialoog te inventariseren om alsnog met de regering om de tafel te kunnen. Vorige week stuurde FTA-voorzitter Rudy Geerman een brief aan de resterende acht vakbonden Seppa. Simar, ABV, Sinba, Saba, Siwa, SCT en Sada met het verzoek aan hen om al hun klachten over het verloop van het Sociaal Dialoog te formuleren. “De afspraak is dat ze deze week allemaal hun pijnpunten bij ons hebben ingediend. Volgende week sturen we de hele lijst naar de premier. Dan moet er weer een vergadering komen met de premier waarin wordt overlegd welke van deze punten op tafel blijven en proberen we deze op te lossen zodat we verder kunnen met de Sociaal Dialoog”, aldus Geerman.

Amigoe 08-06-12: KvK: Stimuleren zonne-energie levert voordeel op

ORANJESTAD — De Kamer van Koophandel (KvK) pleit voor meer gebruik van zonne-energie. Dat zou een nuttige aanvulling zijn op windenergie en kan voor opvang zorgen wanneer de wind - en dus energie van een windmolenpark - wegvalt, aldus KvK. Bovendien ligt het piekverbruik van elektriciteit tussen acht uur 's ochttens en vijf uur 's middags. Tijden waarop voldoende zonne-energie opgewekt kan worden, zelfs met bewolking.

De Kamer vraagt zich daarom ernstig af of een tweede windmolenpark wel de beste ‘volgende stap’ is in het energiebeleid van de overheid. Overigens gelooft KvK wel dat een tweede windmolenpark economisch rendabel is. Tot deze conclusie komt de organisatie door te kijken naar de cijfers van het huidige windmolenpark in Vader Piet. Het Water- en Energiebedrijf (WEB) betaalt 18 cent per kilowattuur aan Vader Piet voor stroom van de windmolens. Dat zorgt volgens KvK voor een goede Return On Investment (ROI) voor het windenergiebedrijf.

Geen lagere tarieven

De reden dat de consument van dit lage tarief niets terugziet in de eigen stroomrekening, ligt aan het feit dat het voordeel wordt gebruikt om stijgingen in de prijs van ruwe olie te absorberen. Ook de aanleg van een tweede windmolenpark zal daarom waarschijnlijk niet leiden tot lagere tarieven voor de consument, maar er eerder voor zorgen dat de tarieven minder (snel) stijgen, zo verwacht de Kamer. Komt er een tweede windmolenpark, waarna de totale stroomproductie van Aruba voor 40 procent afhankelijk is van windenergie, dan brengt dat volgens de Kamer wel risico's met zich mee voor de stabiliteit van het net.

Bedrijven stimuleren om zelf zonne-energie op te wekken is daarom gunstig. Want het piekverbruik valt samen met de periode waarin de energie wordt opgewekt. Er zijn dan geen, of in ieder geval minder, investeringen nodig in dure accu-systemen voor opslag. De combinatie van wind- en zonne-energie is volgens de Kamer dan ook een zeer gunstige. “Zelfs op dagen dat het volledig bewolkt is, kan er op Aruba voldoende zonne-energie geproduceerd worden”, stelt de KvK. “Bovendien weet je van tevoren wanneer er geen zonne-energie meer beschikbaar is.” Ook het gebruik van zonnepanelen op woonhuizen en de mogelijkheid om de opgewekte stroom terug te geven aan Elmar, ziet de Kamer als een goede aanvulling. Overdag verbruiken de meeste woonhuizen weinig stroom. Deze ‘overtollige stroom’ kan eventuele fluctuaties in windenergie opvangen. “Dit alles vereist echter wel een andere beleidsvoering dan tot nu toe wordt gehanteerd”, besluit de Kamer.

Duits voorbeeld

Om te laten zien dat een dergelijk beleid haalbaar is, verwijst KvK naar een nieuwsbericht over Duitsland, waar recentelijk de zonne-energiecentrales gezamenlijk 22 gigawatt energie hebben opgewekt. Dit staat gelijk aan twintig kerncentrales op volle capaciteit en voldeed aan bijna 50 procent van de totale energiebehoefte van heel Duitsland op die middag. Overigens is elektriciteit opgewekt door zonnepanelen nog wel duurder dan kernenergie.

Amigoe 09-06-12: Standard & Poor's rekent op heropening raffinaderij

ORANJESTAD — Aruba behoudt, ondanks de sluiting van Valero, haar rating van A-/A-2 met een stabiel vooruitzicht van ratingbureau Standard & Poor's (S&P). Premier Mike Eman (AVP) maakte dit gisteren bekend, samen met Financiënminister Mike de Meza (AVP) en Economische Zakenminister Michelle Winklaar (AVP). S&P gaat uit van een snelle heropening van de raffinaderij.

Naar aanleiding van de recente sluiting van de raffinaderij besloot S&P om alsnog een tussenevaluatie uit te voeren van de economische situatie van het eiland. Op basis van die evaluatie besloot S&P om de rating vooralsnog ongewijzigd te laten. Reden voor de regering om de vlag uit te hangen. “Dit is heel uitzonderlijk,

gezien het feit dat veel andere landen in de regio, maar ook grote landen als de Verenigde Staten en Frankrijk, met tegenvallende ratings te maken hebben. Het geeft er blijk van dat Aruba met haar economische beleid op de goede weg is”, aldus premier Eman.

S&P geeft redenen voor het ongewijzigd laten van de rating. Zoals dat de Arubaanse economie snel is hersteld na de recessie van 2009 en 2010, met een economische groei van bijna 9 procent vorig jaar. Aruba is volgens S&P nog altijd een 'welvarende economie' met een per capita inkomen van ongeveer 25.000 dollar en een stabiele democratie.

Raffinaderij

De sluiting van de raffinaderij zou een klap betekenen voor de liquiditeit, de werkgelegenheid en de plannen van de regering om in 2014 - een jaar later dan aanvankelijk de bedoeling was - haar financieringstekort naar 3 procent van het BBP te verlagen. S&P verwacht dat een heropening van de raffinaderij, gunstige economische vooruitzichten en het blijven doorvoeren van fiscale aanpassingen leidt tot een verlaging van de staatsschuld naar onder de 50 procentgrens van het bruto binnenlands product. Mocht de heropening van de raffinaderij enkele maanden langer op zich laten wachten, dan gaat S&P er vanuit dat de regering maatregelen neemt om 'fiscaal afglijden' te voorkomen. Mocht de economische groei vertragen of de staatsschuld groeien omdat de raffinaderij niet heropent, dan kan de rating lager uitvallen. De rating kan echter verder omhoog als een heropening van de raffinaderij leidt tot een beter dan verwachte GDP-groei en een sneller dan verwachte aflossing van de staatsschuld.

Overname raffinaderij mogelijk deze maand nog

Een overname van de raffinaderij door het Chinese staatsoliebedrijf PetroChina zou medio deze maand beklonken kunnen worden, zeggen premier Eman en minister De Meza. Valero en PetroChina zijn het in ieder geval eens over een prijs en de regering en PetroChina hebben een Memorandum of Understanding (MOU) ondertekend. "Maar er kan nog van alles gebeuren. Pas wanneer de handtekeningen er staan, kunnen we zeggen dat er sprake is van een overname", aldus de premier.

Aruba behield vorig jaar november ook al de rating van A-/A-2, alleen werd toen het economische vooruitzicht aangepast van negatief naar positief. Reden hiervoor waren hervormingen van pensioenfondsen Apfa en ziektekostenverzekeraar AZV. S&P spoorde de regering ook aan om hervormingen te blijven doorvoeren.

Amigoe 28-06-12: 'Heropening raffinaderij staat los van afspraken Carbon War Room'

SAN NICOLAS — Een mogelijke heropening van de raffinaderij in San Nicolas staat los van de doelstellingen die Aruba samen met Carbon War Room heeft gemaakt voor een toekomst waarin Aruba volledig duurzaam energie produceert. Dit zegt premier Mike Eman (AVP). Een toekomst zonder raffinaderij moet namelijk in fasen worden nagestreefd, vindt ook Carbon War Room. Een overgang naar 50 procent duurzame stroomvoorziening is haalbaar, maar de tweede helft wordt een uitdaging, aldus Eman.

"Toen vertegenwoordigers van Carbon War Room op Aruba waren, hebben we ze gewezen op het feit dat wij de raffinaderij hier op Aruba hebben en dat het niet weg te denken is uit de economische realiteit van het eiland. Het vormt 15 procent van ons bruto binnenlands product. Carbon War Room streeft het loslaten van fossiele brandstoffen na, maar realiseert zich ook dat dit in fasen moet gebeuren", aldus de premier. "Je kan niet zomaar in één keer die overstap maken." Hij wijst erop dat juist daarom ook de afspraak is gemaakt dat Aruba voor haar eigen energieverbruik volledig overstapt naar duurzame methoden. "De raffinaderij staat daarbuiten", aldus de premier.

Tegenstrijdig

De regering werkt hard aan een heropening van de raffinaderij. Mede ook omwille van de veelal gespecialiseerde werknemers, zegt Eman, die elders op de lokale markt niet aan het werk zouden kunnen komen als de raffinaderij dicht blijft. "Maar we zijn ons er ook van bewust dat het tegenstrijdig is dat we als land willen overstappen naar 100 procent duurzame energie, terwijl één van onze economische pilaren gebaseerd is op fossiele brandstoffen." Eman geeft aan dat de regering oog heeft voor een toekomst zonder raffinaderij of in ieder geval een toekomst waarin Aruba over voldoende andere economische pilaren beschikt om een definitieve sluiting te kunnen opvangen.

Tweede helft doelstelling moeilijker

Wat de regering en Carbon War Room met elkaar hebben afgesproken, is dat Aruba voor zijn eigen brandstofgebruik de overstap maakt van fossiele brandstoffen naar 100 procent duurzame energie in 2020. Als tussendoel is bovendien gesteld dat in 2014 al 50 procent van de energieproductie duurzaam is. Premier Eman verwacht dat met de toevoeging van een tweede windmolenpark en een zonnepanelenpark dat tussendoel ook wordt gehaald. "Of dat we heel dicht in de buurt komen van die 50 procent." De resterende helft wordt moeilijker. "Want dan wordt de stabiliteit van het stroomnet een grote uitdaging. De verdeling van de stroom vanuit de verschillende *renewables* wordt dan ook een vraagstuk. Daarin kunnen we zeker partners gebruiken met de kennis en het kapitaal om ons te helpen in die tweede fase." Eman wijst erop dat de visie van Carbon War Room verder gaat dan alleen het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstof. "Zij pleiten bijvoorbeeld ook voor meer duurzame buurten en scholen, waar gewassen worden verbouwd. Dingen die we nu misschien nog niet doen, maar die het land niet alleen ecologisch maar ook sociaal-economisch duurzaam zullen maken."

Diversen

Amigoe 01-06-12: Aruba start eigen bachelor 'Rietveld'

ORANJESTAD — Aruba start in september 2013 met een eigen bachelorprogramma, met docenten van de Gerrit Rietveld Academie. De vooropleiding die vorig jaar startte, wordt het komende schooljaar voortgezet. De lessen zijn in het voormalige pand van Brenchies in Oranjestad.

Dit pand wordt gerenoveerd, zodat het voor het komende schooljaar klaar is voor de vooropleiding en vervolgens ook voor de bachelor, aldus Julienne Paskel van Directie Cultuur. Welke richting er wordt aangeboden binnen het bachelorprogramma in 2013 en hoe dit er in de praktijk uit komt te zien, is nog niet bekend. "We zitten nog in de brainstormfase." Paskel noemt als één van de mogelijkheden de richting design & architectuur. De naam van de opleiding is afhankelijk van de richting die gekozen wordt, maar krijgt ieder geval niet de benaming Rietveld, aldus Paskel.

Ook over de accreditatie wordt nog gesproken, want het wordt geen volwaardige Rietveldopleiding wat in eerste instantie wel was aangekondigd. Volgens Alice van Romondt, beleidsadviseur van Cultuurminister Michelle Winklaar (AVP) zou de Gerrit Rietveld Academie aankomend schooljaar met twee bacheloropleidingen beginnen. Dit werd er al snel één en uiteindelijk bleek er helemaal geen opleiding te komen, omdat Nederlandse onderwijsinstellingen geen toestemming kregen om geaccrediteerde opleidingen in het buitenland te verzorgen. De Amsterdamse Kunstacademie gaf toen zelf ook aan liever te zien dat Aruba zelf een kunstopleiding begint, waarbij Rietveld op contractbasis het onderwijs verzorgt.

De inschrijving voor de vooropleiding van de kunstacademie is geopend. Het inschrijfformulier is te downloaden op www.gerritrietveldacademie.nl. De toelatingsgesprekken vinden plaats op vrijdag 24 augustus en maandag 27 augustus.

Amigoe 28-06-12: Aruba wellicht ook in verkiezing MKB-vriendelijkste gemeente

ORANJESTAD — Om Aruba aantrekkelijker te maken voor middelgrote en kleine bedrijven (MKB), overweegt de overheid om deel te nemen aan het onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland.

Deze verkiezing vindt dit jaar voor de vierde keer plaats, op initiatief van MKB Nederland. Onder tienduizenden ondernemers wordt onderzoek gedaan naar hun tevredenheid over de gemeente waarin zij ondernemen. Dit leidt tot een ranglijst en vorig jaar eindigde Bergambacht in Zuid-Holland op nummer één. Afgelopen dinsdag hadden de gevolmachtigde minister van Aruba, Edwin Abath (AVP), en directeur Sharon Erasmus van het pas opgerichte Aruba Investment Agency (Arina) een gesprek met algemeen directeur Leendert-Jan Visser van MKB Nederland en directeur Gert Blekkenhorst van onderzoeksbureau LexNova. Zij overhandigden een voorstel aan de Arubaanse vertegenwoordigers om deel te nemen aan de verkiezing van MKB-vriendelijkste gemeente. Op die manier kan Aruba zijn dienstverlening voor ondernemers vergelijken met die van gemeenten in Nederland en deze verder verbeteren, aldus het voorstel.

Aruba wil zijn vestigingsklimaat voor het MKB verbeteren. Dit past in de visie van de huidige regering om ons eiland als een handelsknooppunt neer te zetten tussen Europa, VS, Zuid-Amerika en de Caribische regio. Uit onderzoek zou dan ook moeten blijken hoe groot de interesse van Nederlandse bedrijven is om zich hiervoor op Aruba te vestigen. Daarbij ligt de nadruk op interesse vanuit ondernemingen die zich bezighouden met duurzame energie en technologie.

Navraag bij Arina voor meer details over dit project leverde vandaag nog niets op. Wel krijgt *Amigoe* te horen dat er nu een onderzoek gaande is naar welke gebieden op het eiland als goede vestigingsplaatsen worden gezien voor ondernemers.

